

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Тарануха О.М., кандидат економічних наук
Амеліна Н.К.

Постановка проблеми. На сучасному етапі економічного розвитку найважливішим завданням є активізація інвестиційної діяльності та оптимізація її структури. Це, в свою чергу, передбачає увагу до таких важливих напрямків як пошук і ефективне освоєння нових джерел фінансування інвестицій, розробку заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств. У світовому масштабі роль інвестицій значно зросла. При цьому інвестиції стали ефективним фактором інтенсивного розвитку національних економік, підвищення їх конкурентоспроможності. Досвід ряду країн показує, що в перехідний, посткризовий період розвитку економіки ефективна реалізація інвестиційного процесу пов'язана з активною роллю держави, що вимагає посилення уваги до державного регулювання інвестиційної діяльності, розробки основ державної інвестиційної політики, як інструменту стимулювання інвестицій в найважливіші сфери виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, нові інвестиції є обов'язковою умовою подолання кризових явищ та розвитку економіки. З іншого боку, сама інвестиційна діяльність залежить від стану економіки. Зростання економіки можливий тільки за умови здійснення інвестицій у виробництві та невиробничих галузях, які безпосередньо працюють на розвиток інтелектуальних і фізичних можливостей людини, підвищення ефективності використання виробничих ресурсів підприємств. Питання активізації інвестиційної діяльності в підприємства достатньо повно розроблялися в працях провідних вчених цієї галузі Л.С.Бляхмана, П.Г.Буніча, В.В.Бузирева, А.А.Горбунова, В.А.Горемікіна, А.Б.Ідрісова, В.С.Кабакова, А.Е.Карліка, Г.Я.Кіпермана, Б.В.Прянькова, М.І.Лешенко, В.Д.Міловоїдова, А.І.Муравьева, Я.А.Рекітара, Е.М.Шабаліна, Е.І.Крилов, І.А.Бланк та багато інших.

Виклад основного матеріалу. Одним із головних завдань, що стоять перед інвестором це вибір об'єктів інвестування таких інноваційних проектів, які мають найкращі перспективи розвитку і можуть забезпечити найбільш високу ефективність інвестицій. Основою такого вибору є оцінка і прогнозування привабливості окремих потенційних об'єктів інвестування. Категорія «інвестиційна привабливість» має в економічній літературі ряд схожих понять: «інвестиційний клімат» та «інвестиційний імідж». Однак їх не можна ототожнювати. Поняття інвестиційний клімат – це сукупність економічних, політичних, фінансових умов, що впливають на кількість внутрішніх і зовнішніх інвестицій в економіку країни. Інвестиційний імідж являє собою комплексне відображення різних аспектів інвестиційного клімату. В економічній літературі до теперішнього часу не вироблено єдиного підходу до визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість». Е.І.Крилов вважає, що інвестиційна привабливість – це самостійна економічна категорія, що характеризується стабільністю фінансового стану підприємства. Поряд з цим інвестиційна привабливість формується завдяки конкурентоспроможності продукції та послуг, орієнтованості підприємства на конкретного споживача (клієнта), що виражається в найбільш повному задоволенні запитів споживачів продукції та послуг. Велике значення для посилення інвестиційної привабливості має рівень інноваційної діяльності в рамках стратегічного розвитку підприємства. А.В.Кретинін відзначає, що готовність інвесторів до вкладення капіталів в тій чи іншій державі, залежить від існуючого в ньому інвестиційного клімату. Поняття «інвестиційний клімат» відображає ступінь сприятливості ситуації, що складається в тій чи іншій країні (регіоні, галузі, підприємстві), за відносинам до інвестицій, які можуть бути зроблені в країну (регіон, галузь, підприємство).

У визначенні, запропонованому І.А. Бланком, основні складові інвестиційної привабливості є узагальнюючою характеристикою інвестиційних якостей певного об'єкта і оцінюються певним інвестором. Підхід І.А. Бланка до визначення інвестиційної привабливості більшою мірою відображає її спрямованість на вироблення інвестиційної політики підприємства і дозволяє її розглядати як один із чинників прийняття інвестиційного рішення. Один з основних етапів її розробки, визначає найбільш ефективні шляхи використання капіталу в ході інвестування – визначення окремих напрямків інвестиційної діяльності. При цьому оцінюється об'єкт інвестування, а також основні чинники, які впли-

вають на нього. З такої точки зору, інвестиційна привабливість – це узагальнююча характеристика переваг і недоліків інвестування окремих напрямків і об'єктів з позиції певного інвестора.

Інший вчений Л. Машкін підкреслює, що поняття інвестиційна привабливість означає наявність таких умов інвестування, які впливають на уподобання інвестора у виборі того або іншого об'єкта інвестування.

Інвестиційна привабливість може розглядатися на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. На ній зосереджено увагу всіх учасників (суб'єктів) інвестиційної діяльності, де кожен має свій інтерес. З погляду на це найближче до суті іншої категорії знаходиться визначення Г.Л. Ігольникова, який вважає, що інвестиційна привабливість підприємства – це економічна або соціально-економічна доцільність інвестування, заснована на узгодженні інтересів і можливостей інвестора та підприємства, що інвестується, яке забезпечує досягнення цілей кожного з них при прийнятному рівні ризику та прибутковості. Привабливість кожного проекту буде визначатися привабливістю всіх названих складових. Іншими словами, для стратегічного інвестора не будуть достатньо переконливими аргументи інвестування засобів в якусь галузь, якщо її розвиток в масштабах національної економіки знаходиться в кризовому стані.

Зміст і основна мета оцінки інвестиційної привабливості – це оцінка фінансового стану і виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування господарюючого суб'єкта за допомогою раціональної фінансової політики. Таким чином, можна стверджувати, що основним методом оцінки інвестиційної привабливості підприємства є аналіз його фінансового стану. Потреба у фінансовому аналізі при оцінці інвестиційної привабливості підприємства викликана певними причинами, основними з них є наступні:

1) тільки фінансова оцінка дозволяє через зведення воедино у вартісній формі всіх проектних вигод і витрат створити реальну можливість для вибору найефективнішого варіанта з наявних інвестиційних альтернатив;

2) у процесі такого аналізу відпрацьовується найбільш ефективна схема фінансування реалізації певного проекту (з урахуванням чинної системи оподаткування й можливих пільг, джерел і умов фінансування);

3) в процесі підготовки та здійснення попередніх розрахунків для фінансового аналізу відбуваються ідентифікація та вартісне вираження всіх видів змінних (факторів) проекту;

4) створюється можливість для прогнозування майбутнього фінансового стану підприємства, що реалізує проект, на основі розроблення стандартних форм зовнішньої фінансової звітності, що в свою чергу дозволить відобразити роль проекту у створенні нових інвестиційних можливостей для розширення підприємства (реінвестицій) або зростанні доходів його власників (акціонерів);

5) розробка стандартних прогнозних форм бухгалтерської звітності за проектом дозволяє проводити зовнішній аудит процесу його здійснення, що особливо важливо для сторонніх інвесторів [4, с. 99].

Незважаючи на всю фінансову вигідність інвестиційного проекту, ризик політичної та економічної нестабільності в державі не дозволить залучати капітал у необхідному обсязі. Таким чином, інвестиційна діяльність в значній мірі залежить від інвестиційної привабливості. Створення хороших умов для вигідного вкладення інвестицій є основою для розширення інвестиційної активності. Тому аналіз і оцінка ступеня сприятливості інвестиційної привабливості підприємства як одного з інструментів забезпечення конкурентоспроможності інвестиційних проектів являє величезний науковий і практичний інтерес в умовах формування концепції довгострокового розвитку країни.

Висновок. Виходячи з викладеного, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість – це комплексна економічна категорія. Аналізуючи перспективи активізації інвестиційного процесу в економіці, слід відзначити обмеженість інвестиційних ресурсів (як внутрішніх, так і зовнішніх), низьку інвестиційну привабливість державної економіки, що є наслідком зокрема, невдало проведеної лібералізації цін, яка призвела до значного знецінення інвестиційних ресурсів підприємств, перш за все фондів амортизаційних відрахувань. Це відбувалося в результаті відсутності своєчасної та адекватної переоцінки основних засобів та індексації обігових коштів підприємств, що різко зменшило їх власні інвестиційні можливості. У цьому зв'язку існує нагальна необхідність вивчення механізму взаємодії реальних інвестицій та портфельних інвестицій з метою пошуку макроекономічних рішень, спрямованих на поживлення єдиного інвестиційного процесу та розробки комплексу конкретних заходів державної та регіональної інвестиційної політики.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Безрукова Т.Л., Добросоцкий М.К. Формирование инвестиционной привлекательности в процессе управления инновационным проектом / Современная экономика: проблемы и решения – № 9 2010, с. 27–30

2. Кретинін А.В. Загальні підсумки соціально–економічного розвитку в 2011 році / Вісник комітету економічної політики – №1 2012, с. 24–27
3. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент / Ніка–Центр – 2004 – 655с.
4. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов [учеб. пособие] / В.П. Савчук, С.И. Прилипка, Е.Г. Величко – Киев: Абсолют–В, Эльга, 1999. – 304с.
5. Цопа Н.В. Методы оценки инвестиционной привлекательности производственных предприятий: преимущества, недостатки, особенности применения в современных условиях / Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції – №4 2011, с. 93–98

РЕФЕРАТ

Тарануха О.М., Амеліна Н.К. Формування інвестиційної привабливості підприємств./ Олена миколаївна Тарануха, Наталія Костянтинівна Амеліна // Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

В статті проаналізовано зміст і основну мету оцінки інвестиційної привабливості, що являє собою оцінку фінансового стану і виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування господарюючого суб'єкта за допомогою раціональної фінансової політики. На основі проведеного аналізу виявлено, що інвестиційна діяльність підприємств в значній мірі залежить від інвестиційної привабливості.

Об'єкт дослідження – формування інвестиційної привабливості підприємств.

Мета дослідження – визначення головних завдань, що стоять перед інвестором при вибір об'єктів інвестування певних інноваційних проектів.

Досвід ряду країн показує, що в перехідний, посткризовий період розвитку економіки ефективна реалізація інвестиційного процесу пов'язана з активною роллю держави, що вимагає посилення уваги до державного регулювання інвестиційної діяльності, розробки основ державної інвестиційної політики, як інструменту стимулювання інвестицій в найважливіші сфери виробництва. Інвестиційна привабливість може розглядатися на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. На ній зосереджено увагу всіх учасників (суб'єктів) інвестиційної діяльності, де кожен має свій інтерес. Зміст і основна мета оцінки інвестиційної привабливості – це оцінка фінансового стану і виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування господарюючого суб'єкта за допомогою раціональної фінансової політики. Таким чином, можна стверджувати, що основним методом оцінки інвестиційної привабливості підприємства є аналіз його фінансового стану.

Незважаючи на всю фінансову вигідність інвестиційного проекту, ризик політичної та економічної нестабільності в державі не дозволить залучати капітал у необхідному обсязі. Таким чином, інвестиційна діяльність в значній мірі залежить від інвестиційної привабливості. Створення хороших умов для вигідного вкладення інвестицій є основою для розширення інвестиційної активності. Тому аналіз і оцінка ступеня сприятливості інвестиційної привабливості підприємства як одного з інструментів забезпечення конкурентоспроможності інвестиційних проектів являє величезний науковий і практичний інтерес в умовах формування концепції довгострокового розвитку країни. У цьому зв'язку існує нагальна необхідність вивчення механізму взаємодії реальних інвестицій та портфельних інвестицій з метою пошуку макроекономічних рішень, спрямованих на поживлення єдиного інвестиційного процесу та розробки комплексу конкретних заходів державної та регіональної інвестиційної політики.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЇ, ОЦІНКА, ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРИВАБЛИВІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ СТАН.

ABSTRACT

Taranukha O.M., Amelina N.K. Formation of investment attractiveness of enterprises. / Elena Taranukha, Natalia K. Amelina // Visnyk NTU. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 26.

The article analyzes the content and the main purpose of investment attraction, which is an assessment of the financial condition and identify opportunities to enhance the functioning of the entity through of rational financial policy. From the above analysis found that the investment activity of enterprises depends largely on the investment attractiveness.

Object of study – the formation of investment attractiveness of enterprises.

Purpose – to identify key challenges facing investors in the selection of investment targets specific innovation projects.

Experience in several countries suggests that the transition, post-crisis economic development effective implementation of the investment process related to the active role of the state. requiring increased attention to state regulation of investment activities, developing a framework of public investment policy as

an instrument to stimulate investment in the most important areas of production. Investment attractiveness can be seen at the country level, industry, region and enterprise. It focuses all participants (actors) investment, where each has its own interest. The content and the main objective evaluation of investment – is an assessment of the financial condition and identify opportunities to enhance the functioning of the entity through rational financial policy. Thus, we can say that the main method of evaluation of investment companies is to analyze its financial condition.

Despite the financial profitability of the investment project risk political and economic instability in the country will not attract the capital required amount. Thus, investment activity largely depends on the investment attractiveness. Creating good conditions for profitable investment are the basis for the expansion of investment activity. Therefore, analysis and evaluation of the favorable investment attractiveness of the company as a tool to ensure the competitiveness of investment projects is great scientific and practical interest in forming a concept of long-term development of the country. In this regard, there is an urgent need to study the mechanism of interaction of real investment and portfolio investment in order to seek macroeconomic decisions aimed at revitalizing a single investment process and develop a set of specific actions on national and regional investment policy.

KEYWORDS: INVESTMENTS, EVALUATION, INVESTMENT ATTRACTIVENESS, FINANCIAL CONDITION.

РЕФЕРАТ

Тарануха О.М., Амелина Н.К. Формирование инвестиционной привлекательности предприятий. / Елена Николаевна Тарануха, Наталья Константиновна Амелина // Вестник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

В статье проанализировано содержание и основную цель оценки инвестиционной привлекательности, представляет собой оценку финансового состояния и выявление возможностей повышения эффективности функционирования хозяйствующего субъекта с помощью рациональной финансовой политики. На основе проведенного анализа выявлено, что инвестиционная деятельность предприятий в значительной степени зависит от инвестиционной привлекательности.

Объект исследования – формирование инвестиционной привлекательности предприятий.

Цель исследования – определение главных задач, стоящих перед инвестором при выборе объектов инвестирования определенных инновационных проектов.

Опыт ряда стран показывает, что в переходный, посткризисный период развития экономики эффективная реализация инвестиционного процесса связана с активной ролью государства, что требует усиления внимания к государственному регулированию инвестиционной деятельности, разработки основ государственной инвестиционной политики, как инструмента стимулирования инвестиций в важнейшие сферы производства. Инвестиционная привлекательность может рассматриваться на уровне страны, отрасли, региона, предприятия. На ней сосредоточено внимание всех участников (субъектов) инвестиционной деятельности, где каждый имеет свой интерес. Содержание и основная цель оценки инвестиционной привлекательности – это оценка финансового состояния и выявление возможностей повышения эффективности функционирования хозяйствующего субъекта с помощью рациональной финансовой политики. Таким образом, можно утверждать, что основным методом оценки инвестиционной привлекательности предприятия является анализ его финансового состояния.

Несмотря на всю финансовую выгоду инвестиционного проекта, риск политической и экономической нестабильности в государстве не позволит привлечь капитал в необходимом объеме. Таким образом, инвестиционная деятельность в значительной степени зависит от инвестиционной привлекательности. Создание хороших условий для выгодного вложения инвестиций является основой для расширения инвестиционной активности. Поэтому анализ и оценка степени благоприятности инвестиционной привлекательности предприятия как одного из инструментов обеспечения конкурентоспособности инвестиционных проектов представляет огромный научный и практический интерес в условиях формирования концепции долгосрочного развития страны. В этой связи существует настоятельная необходимость изучения механизма взаимодействия реальных инвестиций и портфельных инвестиций с целью поиска макроэкономических решений, направленных на оживление единого инвестиционного процесса и разработки комплекса конкретных мер государственной и региональной инвестиционной политики.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНВЕСТИЦИИ, ОЦЕНКА, ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ, ФИНАНСОВОЕ СОСТОЯНИЕ.